

**Insignium theologorum Domini Martini Lutheri, domini Andree
Barolostadij, Philippi melanthonis & aliorum conclusiones
vari[a]e, pro diuinae gratiae defensione ac commendatione,
contra scolasticos & pelagianos disputate in praeclara
Academia Wittenbergensi.**

<https://hdl.handle.net/1874/428929>

INSIGNIVM THEOLOGORVM

Domini Martini Lutheri, domini Andree

Barolostadij, Philippi melan-

thonis & aliorum

conclu-

siones varie, pro diuinæ gratiæ defensione

ac commendatione, contra sco-

lasticos & pelagianos

disputate in præ-

clara academia.

Vvitterbergensi.

Lege lector & afficeris versafacie catalogum

inuenies.

Domini Martini Lutheri Conclusiones.

- C De gratia & natura contra scholasticos & pelagianos.
xviij De lege & fide
xiiij De Christi incarnatione & humani generis reparatione.
xv De utilitate philosophiæ, ac librorum in studio theolōgico.
ix De fide & circuncisione.
viij De naturali potentia voluntatis hominis.
xiiij De fide necessaria in sacramentorum perceptione

Domini Andree Caroloftadij conclusiones.

- Clij De natura lege & gratia contra scholasticos & vsum communem.
xxxiiij De tribulationis & predestinationis materia.
xvj De diuinæ gratiæ cooperatione.

Domini Philippi melantonis.

- xviij De fide & sacramentorum iustificatione.

Quorundam aliorum doctorum conclusiones.

- xij Pulchre conclusiones de impletione legis: non furtum facies, de testamentorum legatione & altarium aut missarum fundatione.
x De promulgatione legis & eius causa
viiij De perfectione Christianæ vitæ & operibus supererogationis.
iiij De peccatorum remissione.
iiij De sacramentis nouę legis.
De diuini nominis imploratione.

Sequuntur centum conclusiones, de gratia & natura
domini Martini Lutheri.

- i Dicere q̄ Augustinus contra hæreticos excessi-
ue loquitur. Est dicere Augustinum, fere ubiq̄
mentitum.
- ij Idem est pelagianis & omnibus hæreticis tribue-
re occasionem triumphandi, immo victoriam.
- iiij Et idem Est omnium ecclesiasticorum doctorū
autoritatem illi sioni exponere.
- iiij Veritas itaq̄ est, q̄ homo arbor mala factus non
potest nisi malum velle & facere.
- v Falsitas est, q̄ appetitus liber, potest in vtrumq̄
oppositorum immo nec liber, sed captius est.
Contra communem.
- vj Falsitas est, q̄ voluntas possit se cōformare dicta
mini recto naturaliter.
Contra Sco. Gab.
- vij Sed necessurio elicit actum difforem & malum
sine gratia dei.
- viiij Nec ideo sequitur, quod fit naturaliter mala. i.
natura mali secundum Manicheos.
- ix Est tamen naturaliter & ineuitabiliter mala & vi-
tiata natura.
- x Conceditur quod voluntas non est libera ad ten-
dendum in quodlibet secundum rationem boni si
bi ostensum.
Contra Sco. Gab.
- xj Nec est in potestate eius velle & nolle quodlibet
ostensum.
- xij Nec sic dicere, est contra. G. August. dicentem.
A ij.

- nihil est ita in ptate volūtatis sicut ipa voluntas,
- xiiij Absurdissima est consequentia, homo errās potest diligere creaturam super omnia, ergo & deū.
- Contra scola. Gab
- xiiij Nec est mirum q̄ potest se conformare dictamini erroneo & non recto
- xv Immo hoc ei proprium est, vt tantummodo erroneo sese conformet & non recto.
- xvj Illa potius est consequentia, homo errans potest diligere creaturā, ergo ipossibile ē vt diligit deū.
- xvij Nō potest homo naturaliter velle deum esse deū
- xviii Immo vellet se eē deū, & deum non esse deum
- xix Diligere deum super omnia naturaliter, Est terminus fictus sicut chymera. Cō. cō. fere.
- xx Nec valet ratio Scoti de forti politico rēpub. pl⁹ q̄ seipsum diligente.
- xxj Actus amicitiae, non est naturæ, sed gratiæ preuenientis. Contra Gab.
- xxij Nō ē in natura nisi actus cōcupiscētiæ erga deū.
- xxiij Omnis actus concupiscentiæ erga deum est malus, & fornicatio spiritus.
- xxiiij Nec est verum q̄ actus concupiscentiæ possit ordinari per virtutem spei. Contra Gab.
- xxv Quia spes non est contra charitatem, quæ solum quæ dei sunt querit & cupit
- i Spes non venit ex meritis sed ex passionibus merita destruētib. Contra vsum multorū
- ij Actu samicitiae non est perfectissimus modus facien dī q̄ est in se.
- iiij Nec est dispositio perfectissima ad gratiam dei,

- aut modus conuertendi & appropinquandi ad deū.
- iiij Sed est actus iam perfecte conuersionis, tempore & natura posterior gratia.
- v Illæ autoritates. Conuertimini ad me, & conuertar ad vos. Item appropinquate deo, & appropinquabit vobis. Itē. Querite & inuenietis. Itē si quæsieritis me, inueniar a vobis, & ijs similes. Si dicant quod vnum naturæ, alterum gratiæ sit. Nihil aliud quod pelagiani dixerunt asseritur.
- vi Optima & infallibilis ad gratiã preparatio & vnica dispositio, est eterna dei electio & pdestinatio.
- vii Ex parte autem hominis, nisi indispositio, immo rebellio gratiæ gratiam precedit.
- viii Vanissimo commento dicitur, predestinatus potest damnari in sensu diuiso, sed non in composito. Contra Scholasticos.
- ix Nihil quoque efficitur, per illud dictum, predestinatio est necessaria necessitate consequentiæ, Sed non consequentis.
- x Falsum & illud est, quod facere quod est in se, sit remouere obstacula gratiæ. Contra quosdã
- xj Breviter. Nec rectum dictamē habet natura nec bonam voluntatem.
- xij Non est verum quod ignorantia inuincibilis a toto excusat. Contra omnes scholast.
- xij Quia ignorantia dei & sui & boni operis, est naturæ semper inuincibilis.
- xiiij Natura etiam in opere specie tenus & foris bono intus necessario gloriatur & superbit.
- xv Nulla virtus moralis sine vltima superbia tristitia. i. peccato.

- xvj Non sumus domini actuum nostrorum a principio usque ad finem.
Sed serui. Cō. philosophos
- xvij Non efficitur iusti iusta operando, sed iusti facti operamur iusta. Contra philosophos
- xviij Tota fere Aristotelis ethica, pessima & gratiæ inimica. Contra Scholast.
- xlix Error est, Aristotelis sententiã de foelicitate, nõ repugnare doctrinæ catholicæ. Contra. Morales
- xx Error est dicere, sine Aristotele non fit theologus. Contra dictum commune
- xxj Immo theologus non fit, nisi id fiat sine Aristoto.
- xxij Theologus non logicus est monstruosus hæreticus & monstruosa & heretica oratio. Cō. dict. cōe
- xxiij Frustra fingitur Logica Fidei, Suppositio medietate, extra terminum, & numerum. Cōtra recentem Dyalecticam.
- xxiiij Nulla forma Syllogistica tenet in terminis diuinis. Contra Cardinales
- xxv Non tamen ideo sequitur, veritatem articuli trinitatis repugnare formis syllogisticis. Cont. eosdem Card. Ca.
- i Si forma syllogistica tenet in diuinis, Articulus trinitatis erit scitus & non creditus.
- ii Breuiter Totus Aristoteles, ad theologiam est tenebre ad lucem. Contra scolast.
- iiij Dubium est vehemens, an sententiã aristotelis sit apud latinos
- iiij Bonum erat ecclesiæ si theologus natus non fuisset Porphyrius cum suis vniuersalibus

- v Vſitatores diffinitioes ari. vidēt petere principū
- vj Ad actum meritorium, ſatis eſt coeſiſtentia gr̃ae
aut coeſiſtentia nihil eſt. Con. Ga.
- vij Gratia dei nunq̃ ſic coeſiſtit vt ocioſa. Sed eſt vi
uus, mobilis, & operoſus ſpiritus.
- viiij Nec per dei abſolutam potentiam fieri poteſt, vt
actus amicitiae ſit, & Gratia Dei preſens non
ſit. Contra Gab.
- ix Non poteſt deus acceptare hominem ſine gratia
dei iuſtificante. Contra occ̃
- x Periculofa eſt hæc oratio. lex precepit, quod act⁹
precepti fiat in gratia dei Con. Car. & Gab
- xj Sequitur ex ea, q̃ gratiam dei habere, ſit iam no
ua vltra legem exactio.
- xij Ex eadē ſequit̃ q̃ actus precepti poſſit fieri ſine
gratia dei.
- xiiij Itē ſequit̃ q̃ ocioſior fiat gr̃a dei q̃ fuit lex ipſa
- xiiij Nō ſequit̃, lex d̃z ſeruari & ipleri i gr̃a dei. cō. G
- xv Ergo aſſidue peccat, qui extra Gratiam Dei eſt,
Non occidendo, non mechando, non furando. &c.
- xvj Sed ſequitur, peccat nō ſp̃ualiter legē implendo
- xvij Spirituallyter, non occidit, non mechatur, non fu
ratur, qui nec irafcitur nec concupiſcīt.
- xviiij Extra gratiam dei a deo impoſſibile eſt, non irafci
non concupiſci, vt nec in gratia ſatis id fieri poſſit
ad legis perfectionem.
- xix Hypocritarum eſt iuſticia opere & foris non oc
cidere, non mechari. &c
- xx Gratia eſt nec concupiſcere nec irafci.
- xxj Impoſſibile eſt itaq; legē impleri ſine gratia Dei

ullo modo.
xxij Quin etiam magis destruitur per naturam sine gratia dei.

xxiiij Lex bona necessario fit mala voluntati naturali.

xxiiij Lex & voluntas sunt aduersarij duo, sine gratia dei implacabiles.

xxv Quod lex vult, semper voluntas non vult, nisi timore vel amore simul & se velle.

i Lex est exactor voluntatis, qui non superatur nisi per paruulum qui natus est nobis.

ij Lex facit abundare peccatum quia irritat & rethit voluntatem a seipsa.

iiij Gratia autem dei facit abundare iusticiam per Ihesum christum, quia facit placere legem.

iiij Omne opus legis sine gratia dei, foris apparet bonum, sed intus est peccatum.

Contra Scoh.

v Semper auersa voluntas, & conuersa manus sunt in lege domini, sine gratia dei.

vj Conuersa voluntas ad legem sine gratia dei est affectu commodi sui talis.

vij Maledicti sunt omnes, qui operantur opera legis.

viiij Benedicti sunt omnes, qui operantur opera gratiae dei.

ix Cap. falsas de pe. dif. v. confirmat opera extra gratiam non esse bona, si non false intelligatur.

x Non tantum ceremonialia sunt lex non bona & praecipua in quibus non viuit.

Cōtra mul. docto.

xj Sed & ipse decalogus & quicquid doceri, dictariq;

intus & foris potest.

- xij Lex bona & in qua vivitur, charitas dei e spiritu sancto diffusa in cordibus nostris.
- xiiij Voluntas cuiuslibet mallet (si fieri posset) esse nullam legem & se omnino liberam.
- xiiij Voluntas cuiuslibet odit sibi legē poni, aut amore sui cupit poni.
- xv Cum lex sit bona: non potest voluntas eius inimica, esse bona.
- xvj Et ex illo clare patet, quod omnis voluntas naturalis est iniqua & mala.
- xvij Necessaria est mediatrix gratia, quæ consiliet legem voluntati.
- xvijij Gratia dei datur ad dirigendum voluntatem, ne erret etiam in amando deum. Contra Gab.
- xix Nec datur, vt frequentius & facilius eliciatur actus. Sed quia sine ea non elicitur actus amoris. Contra Gab.
- xx Insolubile est argumentum superfluum esse charitatē, si homo naturaliter pōt in actū amicitie. Contra Gab.
- xxj Subtile malum est dicere eundem actū esse fruitionem & vsum. Contra oc. C.
- xxij Item quod amor dei stet cum dilectione & delectatione creature etiam intensa.
- xxiiij Diligere deum est seipsum odisse & præter deū nihil novisse.
- xxiiij Tenemur velle nostrum omnino conformare diuinæ voluntati. Contra Car.
- xxv Non tantū quod vult nos velle, sed prorsus quod
- B j.

cunq; deus vult, velle debemus.

In his nihil dicere volumus nec dixisse nos credimus,
quod non sit catholicæ & ecclesiæ & ecclesiasticis doctori-
bus consentaneum.

Viginti octo conclusiones de lege & fide. D. M. L.

- i Ex dei saluberrimavitę doctrina, nō pōt
hōmīnem ad iusticiam promouere: sed
magis obest.
- ij Multominus opa hoīm naturalis dictaminis au-
xilīo: frequēter (vt diciē) iterata possūt pmouere
- iiij Opera hoīm vt sint sp̄ speciosa, bonaq; videātur
probabile tamen est ea esse peccata mortalia.
- iiij Opera dei vt semp̄ sint deformia malaq; videāť,
vere tamē sunt merita immortalia.
- v Nō sic sunt opera hoīm mortalia (de bonis vt ap-
parent loquimur) vt eadem sint & crimina.
- vj Non sic sunt opera dei merita (de his quę per ho-
mīnem fiunt loquimur) vt eadem non sunt p̄ctā.
- vij Iustorum opera essent mortalia, nisi p̄ dei timo-
re ab ipsis met timerentur mortalia.
- viiij Multo magis hoīm opera sunt mortalia: cū & si-
ne timore fiant, & in mala securitate.
- ix Dicere qđ opera extra Xpm̄ sint quidē mortua.
sed nō mortalia, videt̄ piculosa tioris dei remissio.
- x Imo difficilimū est itelligere, quonā mō sit op⁹
mortuū nec tñ noxiū, mortale ve peccatū.
- xj Nō potest vitari p̄sūptio, nec adesse vera spes
nisi in oī opere timeatur iudiciū damnationis.
- xij Tunc vere sunt peccata apud deum venialia, quā-
do timentur ab hominibus esse mortalia.

- xiiij Liberum arbitrium post peccatum, res est de solo titulo, & dū facit quod i se est peccat mortaliter.
- xiiij Liberū arbitriū post peccatum potest in bonū potentia subiectiua, in malum vero semp̄ actiua.
- xv Nec i statu inocentię potuit stare actiua sed subiectiua potentia nedum in bonum proficere.
- xvj Hō putās se ad grām velle puenire, faciēdo qđ i se est, peccatum addit peccato, vt duplo reus fiat.
- xvij Nec sic dicere, est desperandi causam dare.
- xviii Certū est hoiem de se poenit⁹ desperare oportere, vt aptus fiat ad consequendā gratiā christi.
- xix Non ille theologus dicitur, qui inuisibilia dei p̄ ea quæ facta sunt conspiciť.
- xx Sed qui inuisibilia dei & posteriora per passionē & crucem conspecta intelligit.
- xxi Theologus glorię dicit malū bonū, & bonū malū Theologus crucis dicit id quod res est.
- xxij Sapiētia illa quę inuisibilia dei ex operibus intellecta conspiciť oino instat, execat: & indurat.
- xxiii Lex dei irā operatur, occidit, reum facit, damnat quicquid non est in Christo.
- xxiiii Nō tñ illa sapiētia mala, nec lex fugiēda: sed hō sine theologia crucis optimis pessime abutitur.
- xxv Nō ille iustus est qui multum operatur, sed qui sine opere multū credit i Christum.
- xxvj Lex dicit, fact hoc & nūq̄ fit. Gratia dicit, crede in hunc & iam facta sunt omnia.
- xxvij Recte opus xp̄i dicitur operans, & nostrū operatū, & sic operatū placere deo, grā operis operātis.
- xxviii amor dei ñ iuēit, s; creat suū diligibile. amor hōi

nis fit a suo diligibili.

¶ **Q** iustus inter bene agendum peccet.

Harum conclusionum declarationes abunde dat
Doctor iste in expositione epistolæ ad Galatas.
Tredécim conclusiones, de Christi incarnatione
& humani generis reparatione. D. M. L.

Conclusio.

- i Vnigenitus dei filius incorporalis, incommutabilis, sibi met consubstantialis, & natura, Patri, & spiritui sancto coeternus.
- ii Calamitates nostras assumens, factus est pro nobis peccatū vt de peccato condemnaret peccatum.
- iii Et nos effecti iusticia, nō ex lege imperata, quia ex deo nō est, sed dei, quæ per beneficium dei datur & consumat, vt nō sunt terribilia, & graua sed suauia & leuia dei precepta.
- iiii Itidem factus est maledictum pro maledictis, tā et si ipse eternaliter sit benedictus. Nec nos antea saluandi aut benedicendi, q̄ damnati & maledicti
- v Tanta est erga omnes homines dei bonitas, vt nostra velit esse merita quæ sunt ipsius dona. Et p̄ his quæ ipse largitus est, æterna p̄mia sit daturus sua enim dona coronet Deus.
- vi Firmissime credendum nullum hominem accepturum benedictionem æternam, quem (etiam nolentem & contradicentem) non fecerit Deus vas misericordiæ bonitate sua gratuita.
Et ante mundi constitutionem, in adoptionem filiorum dei p̄destinatus a deo, eiusq; fuerit vestigia secutus.

- vij. Predestinatis quoddam diuinum munus & audiendi & intelligendi, quo ad fidem moueantur datur. Reprobis autem non adhibentur per que credere possent, obdurata enim eorum corda relinquunt.
- viii. Iustorum alij dum iusti sunt ex huius vitæ periculis, ne malicia mutet intellectum eorum auferuntur. Alij vero donec a iusticia cadunt, in eisdem periculis vita productiore tenentur.
- Paruuli sine sacramento sancti Baptismatis, de hoc seculo transeunt, nisi per christi nomine suo sanguine baptisentur. Eterni ignis sempiterno supplicio eternaliter crucientur.
- ix. Vestigia christi sequitur quod gaudium in tribulatione existimet, ob id patienter insidias inimicorum suffert. In aduersis non frangitur, sed sperat, in prosperis non extollitur, sed timet.
- x. Homo ad imaginem & similitudinem dei vitamque eternam possidendam creatus. Inuidia dyaboli ornamentis morum spoliatur: libero arbitrio vulneratus solus etiam diuina lege adiutus, adquirendum medicum, quo sanaretur non suffecit.
- xj. Est autem imago illa terrenorum affectuum labe detrita vicij deturpata, penalitatisque obnoxia. Renouatur tamen in mente credentium per testamentum nouum, quod scribitur in cordibus fidelium, ut absque homo viuere possit.
- nequaquam.
- xij. Penalitatis illa viciositas ex libertate subsecuta fecit. peccatum habendi duram necessitatem, donec tota sanetur infirmitas & accipiat tanta libertas, in qua sicut necesse est permaneat beneuolentia voluntas, ita sit

etiam bene viuendi & nunq̄ peccandi voluntaria
foelixq; necessitas.

xiiij Illa de die in diē sanat per grām, carnē cum concu-
piscentijs crucifigendo. Hanc consequemur dum
mortale hoc induerit immortalitatem & corrup-
tio incorruptionē vt obsorbeat mors i victoria
& consequatur plena iusticia.

Conclusiones quindecim tractantes, An li-
bri Philosophorū sint vtilis, aut inutiles ad theo-
logiam. D. M. L.

- i Sacra theologia, & si est doctrina diuinitus inspi-
rata, nō tamen abhorret lris & vocibus tradi.
- ij Inter oēs sciētias hūanitus inuentas, p̄cipue est
ad propagandā theologiā vtilis grammatica.
- iiij Nō ideo in arist. & in eius philoso. studendū est
quā terminis eisdē q̄q; sc̄ti doctores vtuntur.
- iiij Aut eadē seq̄nia studēdū i marcolpho vel i taber-
nis rusticorum.
- v Immo seq̄ret q̄ in oibus (.i. nullis) sermōibus
esset studendū, quā oim aliquib⁹ vtuntur verbis.
- vj Hui⁹ ergo cōsequētē magi nō tā ignorat vocē
ppriā cū asina Balaq; cum asino cumano rudit.
- vij Et oēm eiusmōi sophistā patet, frustra tps i ari-
perdidisse, & tanto tantā inscitiam emisse.
- viiij Si quis terminos logi. & philosophiæ in theolo-
giā ducat (necesse ē) vt horrēdū cahos errorū q̄dat
- ix Philosophia de motu infinito principijs rerum
iuxta aristotelē nihil p̄dest ad thelogiam.
- x Permittit̄ poti⁹ p̄ exercendis & aptandis inge-
nijs ad humanam conuersationem.

- xj Philosophia de naturis & proprietatibus rerum
sophistis ignotissimā utilis est ed sacra theologia
- xij Qui dicit sanctos patres per dialecticam cū lau-
de hæreticos confutasse vel declarasse.
- xiiij Is nihil aliud facit q̄ q̄. s. p̄s sūma ignominia cō-
ficit nec se vnq̄ aliquē doctore itellexisse ostēdit
- xiiij Qui ctōs dei colit p̄pter tēporalia neglecta pri⁹
petēda salute spū s cō tra doctrinā xp̄i facit.
- xv Et q̄ hāc doctrinā calumniatur, nō tam est insul-
sus sophista, q̄ impius (si perstet) hæreticus.
- Conclusiones. ix. de fide & circūcisioe. D. M. L.
- i Circūcisioē valuisse in remiss. p̄cti orig. p̄pter
iustitiam dei & fidē abra. i xp̄m libēter cōcedi-
- ij Circūcisio sine fide vel ppria vel aliena, adeo (m⁹
nō pfuit vt nec abrahe p̄cipi ei⁹ s̄n fide pfuis-
- iiij Rectius p̄ fidē circūcisio (sicut & oīa) pfuisse (set
dr, nō aut fides p̄ circūcisioē, aut vllū aliud opus
- iiij Confectaneū est, feminas in lege sine circūcisio-
ne p̄ fidē abrahæ circūcisi fuisse iustificatas
- v Et paruulos eiusdem pacti fide aliena, non autē
propria circūcisioe fuisse iustificatos.
- vj Nō ergo circūcisio aliqd̄ valuit, sed cōmunicatio
fidei abrahæ in xp̄m sibi p̄missum iustificauit
- vij Circūcisio fuit signū seu monitoriū, qd̄ accipiēs
ad fidē abrahæ in xp̄m futurę spūs ctō exercebat.
- viiij Idem signum erat ante legem patribus, siue in ob-
lationibus, siue orationibus.
- ix Non ergo virtute sacrificiorum (vt Magister ait)
quam intelligebant spiritualiter sunt iustificati,
nisi itelligētia istā dicas fuisse fidem xp̄i futuri

Quaestio theologica cum septem conclusionibus,
de naturali potentia voluntatis hominis. D. M. L.

- Utrum voluntas hominis ex naturalibus suis possit ita diligere bonum maius & maximum. Sicut potest minus & minus. Conclusio est negativa Coroll.
- i Voluntas non potest se conformare dictamini recte rationis naturaliter.
 - ij Ratio naturalis nec rectum habet dictamen.
 - iiij Non est mirum, quod voluntas potest diligere creaturam & non creatorem.
 - iiij Mirum est quoties diligit creatorem & non creaturam.
 - v Dicere quod opus bonum sine gratia non sit peccatum est duplex peccatum.
 - vj Nec Christus ut non meruit ut esset filius dei & mediator hominum.
 - vij Nec virgo Maria meruit ut portaret filium dei.
- Decem & nouem conclusiones de fide necessaria in sacramentorum perceptione. D. M. L.
- i Accessuro ad sacramentum, omnino necessaria est fides infusa.
 - ij Fides acquisita sine infusa, nihil est infusa sine acquisita est omnia.
 - iiij Dicere fidem infusam non operari sine acquisita blasphemia est.
 - iiij Fides acquisita sine infusa non operatur nisi malum
 - v Auditum horrendum est, quod D. S. non necessarium esse bonum motum cordis astruunt.
 - vj Si velle occidere & similia, est obicem ponere, multo magis non credere.
 - vij Homo extra fidem positus, necessario & semper

habet obicem gratiæ.

- viiij Qui vel tollendi vel non ponendi obicis homini
dant potestatem, obicem suum non intelligunt.
- ix Fides acquisita, non modo non custodit, sed etiã
euomit verbum dei semper.
- x Fides acquisita est penna Strutionis, sed infusa
est spiritus vitæ.
- xj Etiam sola fides infusa, satis est ad iustificatio-
nem impij.
- xij Imo, nisi sola sit sine vllis operibus nihil est, ne-
q; iustificat.
- xiiij Opera sequuntur iustificationem fidei infallibi-
liter, cum non sit ociosa.
- xiiij Recte ergo dictum, fides sine operibus est mor-
tua, immo non est fides.
- xv Fides infusa, tam actu & obiecto, q̃ habitu & sine
differt a fide acquisita.
- xvj Nullum sacramentorum septem, in sacris literis
nomine sacramenti censetur.
- xvi Vnum solum habent sacre literæ sacramentum
quod est ipse Christus dominus.
- xviiij Sacramenta noui testamenti promittunt oibus,
dant vero solum credentibus gratiam.
- xiix Recte dictum est, sacramenta veteris testamen-
ti nõ iustificasse, etiã si in fide & charitate fieret.

Centum quinquaginta vnum conclusiones de na-
tura, lege & gratia: contra scholasticos & vsum cõ-
munem. D. A. Carolo stadij.

- i Dicta sanctorum patrum non sunt neganda.
- ii Nisi essent correcta vel retracta.
- iii Si fuerint diuersa non secunde nudum placitum sunt eligenda. Contra mul.
- iiii Sed ea quæ diuini testimonijs magis vel ratione iuuantur.
- v Inter suffulta testimonijs preferuntur quæ euidētioribus nituntur autoritatibus.
- vi Si varietas inter dicta vnius doctoris absq; concordia reperitur, posteriori standum est.
- vii Sententia. b. Aug. in moralibus nulli cedit.
Contra can.
- viii Homo exterior aut profectu aut defectu interioris hominis corrumpitur.
- ix Homo exterior potest fieri templum dei.
- x Homo interior exteriorem respicit, & in sui cōparatione foedum videt.
- xj Homo interior in ipso anima consistit.
- xij Causa exercēdi ingenij sustinebitur quod homo interior est exterior, sed non contra.
- xiii Per sacramentum regenerationis soluitur reat⁹, sed manet lex peccati.
- xiiii Speciale est in peccato hereditario q̄ reatu soluto concupiscentia manet.
- xv Per idem sacramētum fit plena remissio peccatorū.
- xvi Manet tamen peccatum in membris tanq̄ superatum & peremptum.
- xvij Item mortuum, sed nondum sepultum & adhuc sepeliendum.
- xviii Et donec sepelietur trahit ad mala & peccata.

- xix Et reuiuiffit per illicitas cōcenfiones & in regnū
 propriū, dominationēq; reuocatur.
- xx Sicut dum quis delectatur in bono opere quasi p
 fecto superbia erigit caput dicēs, ego uiuo & ideo
 uiuo quia tu triumphas.
- i Voluntas nō libertate cōfequitur grām, sed ecōtra
 Contra communem.
- ij Vt bene uelimus solius dei est Cōtra cōem.
- iiij Et quod uolumus, ut faciamus bene, est dei.
- iiij Nulla bona merita precedunt gratiam.
 Contra communem.
- v Immo scriptura docet nedum mala merita, sed &
 scelera precessisse iustificationem.
- vj Fecimus mala & uenerunt bona
- vij Deus est qui pulsat liberum arbitrium.
- viiij Qui operatur in cordibus hominū que uoluerit.
- ix Qui uoluntas hoīm quocunq; uoluerit inclināt.
- x Qui aufert cor lapideum, & dat carneum
- xj Qui utitur cordibus malorum ad laudē bonorū.
- xij Velle & nolle sic est in uolentis potestate, ut dei
 uoluntatē nō impediāt. Contra comunē
- xiiij Deus magis habet in potestate uoluntatis hoīm,
 q̄ ipsi suas.
- xiiij Homo autem gratiam potest facere actum non
 legitimum.
- xv Nō pōt renouari absq; intercessiōe mediatoris.
- xvj Deus non pretendit iusticiam suam hominib⁹,
 quia recti sunt corde, sed ut recti sint corde.
- xvij Sine deo operante ut uelimus & cooperāte cū uo
 lumus, ut faciam⁹ ad bona opera nihil ualemus.

Contra Scholasticos.

- xviiij Gratia facit vt inuocetur deus. Contra cōem
xix In nullo bono opere nos incipimus Cōtra eādē.
xx Hæreticum est confirmare q̄ deus in bonis suis
sit posterior, & nos priores.
i Non debemus nobis caput ad bñ faciendū facere
ij Nemo confugit ad Dominum nisi viam eius vo
let. Contra communem
iiij Desiderare auxiliū gratiæ est initiū gratiæ.
Contra omnes quasi scholasticos
iiij Iustificatus, nisi diuinitus adiuuetur recte viue
re non potest.
v In bono faciendo liber esse nullus potest, nisi li
beratus fuerit per Christum.
vj Dispositiones de congruo ex pte hois magis sūt
ridendæ q̄ ponendę Contra oēs quasi schola.
vij Possunt aut ex parte dei aliquo modo poni.
viiij Ois causa de cōgruo si est causalis est causa
ix Merita mortificata non sunt dispositiones ad iu
stificationem Contra Scholast. Gab.
x Peccatores non sunt monendi ad faciendum bo
na opera in genere. Cō. quasi oēs Scholasti.
xi Nec opera vt dispositiones de congruo ad gratiā
Contra eos dem. mirabile sed verum
xij Sed ad opera proprie bona. Contra eos dem
xiiij Bonitas meritoria (vt aiunt) non presupponit mo
ralem bonitatem.
xiiij Confirmare q̄ peccator qui mortaliter peccauit
debet facere bona opera ex genere vt facilius sane
tur, est pervertere scripturas. Contra eos.

- xv Blandiri lib. arbi. & ipsum precipitare.
- xvj Generosos deus adiuuat, aduersos deserit.
- xvij Sed vt cōuertamur deus adiuuat Cō. sch. th.
- xviii Ad iusticiam nemo conuertitur nisi operāte gra-
tia sanetur,
- xix Nec ideo solis votis agendum est, quia adiutor
noster deus est.
- xx Corruit hoc q̄ Augustinus contra hæreticos lo-
quitur excessiue Contra modernos
- j Aliud est nihil mali facere, aliud facere bonum.
- ij Qui nec q̄ d boni, nec mali fecerūt cōdēnantur.
- iiij Cuius illi serui ignoro.
- iiij In malo faciendo tam iusticiæ q̄ peccati, seruus
liber est.
- v Precepta dei inaniter darentur hominibus, si libe-
rum voluntatis arbitrium non haberent.
- vj Præceptis diuinis admonetur liberum arbitrium
vt gratiam quærat.
- vij Lex incutit nobis dolorem quem non sanat, sed
admonet vt medicum queramus.
- viii Lex demonstrat vicia.
- ix Lex ostendit nobis nostram infirmitatem.
- x Vt supplicemus reformatori, ne in illa remanea-
mus feditate.
- xj Vt sentientes aculeum correptionis excitemur i
maiolem affectum orationis.
- xij Strepitus correptionis forinsecus per mandata
insonat & flagellat.
- xiiij Deus autem intressecus Occulta inspiratione ope-
ratur velle. Cij.

- xiiij Sicut cognitio gentium quę deum cognitum nō sicut deum glorificauerunt nō p̄fuit eis ad salutē.
- xv Nec ad bona opera.
- xvj Ita non iustificat eos quę per legem dei cognoscunt quemadmodum sit viuendum.
- xvij Ita cognitio legis & voluntas ei se conformans nō est dispositio preuia ad gratiam Contra scotū
- xviii Ita nec attritio perfectissime circumstantionata in genere morum est dispositio sufficiens ad iustificationem. Contra eundē.
- xix Si contritio vel attritio requiritur ad iustificationem tunc actus cōcomitans non preuius multos
- xx Vt actus formatus non formabilis.
- i Peccator sine omni dispositione sufficienti de cōgruo ex parte eius iustificatur. Cō. quasi omnes
- ij Facile tamen est q̄ apud deum non est acceptio p̄sonarum
- iiij Iustificatio factores legis precedit, non sequitur
- iiij Lex sine gratia est litera occidens, in gratia spiritus viuificans.
- v Gratia facit nos legis dilectores & factores.
- vj Condelectari legi dei est donum spiritus, nō l̄rę
- vij Lex sine gratia facit preuaricatores.
- viiij Non iustificatur homo preceptis bonę vitę
- ix Non lege operum, nec litera, nec factorū meritis
- x Sed per Iesu Christi, spū, lege fidei & gratia
- xj Homo sine gratia nulla p̄cepta legis potest implere, etiam imperfecte Contra communē
- xij Implere imperfecte non est implere quantum ad substantiam operis. Cō. cap.

- xiiij Implere perfecte non est implere quātum ad substantiam operis & modum agendi quī est ex charitate. Contra cap.
- xiiij Modus agendi non est separatus a substantia operis Contra eundem
- xv Obligatus ad faciendum ex charitate non peccat mortaliter si non ex omni parte implet. Contra Scotum.
- xvi Peccat autē si nulla ex parte implet. Contra eū.
- xvij Observatio precepti sine charitate seu gratia, nedum est inutilis ad vitā eternā sed occidens. Contra Capreolum
- xviiij Per auxiliū seu adiutorium speciale nullū preceptum in aliqua parte potest impleri. Cō. eundē
- xix Supposito q̄ non pertinet ad gratiam iustificantem. secundem eundem.
- xx Auxiliū dei preuenientis non est distinctum a dono iustificante. Contra eundem
- i Decalogus excepta sabbati obseruatione a christiano est obseruandus. Ad literam tamen obseruatus auget concupiscentiam ac iniquitatem & facit supramodum peccata.
- ij Præceptum maximum de diligendo deum & proximum, secundum literam occidit non viuificat.
- iiij Omnis Lex a tramento scripta, est Ministratio mortis & damnationis Contra Sarracenum Thomam.
- iiij Scripta autem digito Dei est ministratio libertatis spiritus & gratie.

- v Lex fidei in tabulis cordis carnalibus scripta est, ipsa charitas diffusa in cordibus nostris per spiritum sanctum
- vj Opera charitatis in chartis scripta lex est operum & litera occidens.
- vij Eadem gratia in veteri testamento latitabat quæ in christi euangelio dispensata est.
- viiij Lex vetus talia cōtinebat præcepta iusticiæ qualia nunc quoq; obseruare præcipimur.
- ix Indigem^{us} deo doctore & adiutore, ne dominetur in nobis omnis iniquitas.
- x Voluntati dei nemo resistit.
- xj Deus ex misericordia quibusdam donat poenam peccati a quibusdam iuste exigit poenam.
- xij Præscientia dei est immutabilis.
- xiiij Figmentum nihil potest opponere suo figulo
- xiiij Vacatio est principium bonorum operum.
- xv Vocati atq; illuminati mandata dei cognoscentes vel libero eligunt vel relinquunt arbitrio.
- xvj Non omnes vocantur, nec omnes vocati sequuntur vocantem.
- xvij Auxiliū gratiæ etiam specialis motionis (vt aiunt quidam) multis deest, Contra Capolū.
- xviiij Solum illis nō deest quibus deesse noluerit de^{us}.
- xix Perseuerantia in dilectione dei pertinet ad gratiam dei.
- xx Et ideo oratio Christi pro Petro nō erat inanis ne sua fides deficeret.
- i Filij perditionum licet incipiant aliquando bene viuere, ac iuste ambulare de hac vitatē non au-

feruntur nisi ceciderint.

- ij Attamen tales perspeculatores sunt corripie di.
iij Electi scdm propositum interdum labuntur
iiij Tenetur velle suam dānationem cui est reuelata
v Ista authoritas Deus vult omnes homines saluos fieri minus bene exponitur de voluntate antecedente. Contra Sco. Theo.
vj Putamus nec in Deo, nec in homine antecedentem voluntatem esse. Contra eosdem.
vij Dona naturalia & leges recte non sunt de voluntate antecedente. Contra Sco. & alios.
viii Nec illa adiutoria communia quæ ponuntur
ix Ad predictam authoritatem (antiquus licet nō multum frequentatus/attamen verus dabitur in intellectu.) Aduerte.
x Cōclusiue cuius miseretur & quē vult indurat,
xj Deus vocatis oē studium ad spiritalia exercitia cōferētibz & vincentibus coronas largit̄ eternas
xij Vita eterna non debetur iusto operante cū gratia de condigno. Contra Cap.
xiiij Vita eterna est gratia data p gratia ex misericordia & miseratione.
xiiij Nō est iustus in terra qui careat peccato in carne
xv Non est iustus in terra qui non habeat peccatum in spiritu.
xvj Non est iustus in terra qui per iustū actum quo benefacit non peccet.
xviij Per hoc tamen peccatum deus nō vult iustos esse damnabiles/sed humiles.
xviij Iustus ergo simul est bonus & malus: filius dei &

filius seculi.

xix Exceptis Christo & eius matre, non fuit, nec est,
nec erit iustus in terra sine peccato.

xx Non potest iniustus habere actum deo a deo placē
tem, quā tum displicuit veniale. Cōtra Gabrielē.

j Deus non precepit homini impossibile.

ij Lex dei imperat multa impossibilia homini.

iiij Doctrina Aristotelis in Scholis theologorum fa
cit malam mixturam.

iiij Syllogismus ex methaphisicali & credita mixt^o
inserēs pro credita non concludit pro debiliori p̄
missa. Contra Sco.

v Habere peccatum in corpore non est peccatum.

vj Illud peccatum concipit partus, & parit peccata.

vij Propter quos partus dicim⁹, dimitte nobis debita

viiij Quod nequeunt nisi filij Dei dicere.

ix Peccatum veniale proprie est peccatum.

x Nec contemnendum, sed timendum.

Vltima Fecunda veritatis authoritatis sepius dif
fusa melius cognoscitur: & veram conuenientiā
parit, quam manifestis sermonibus abscondit

Triginta tres conclusiones: de tribulatio
nis & predestinationis Materia. D. A. C.

j Caro tribulationis afflicto spūi nihil prodest.

ij Afflictione, velut certo & euidenti testimonio,
cognoscimus an quis pius sit filius dei.

iiij Angustia spiritus, est multo certior index gr̄æ
diuinæ fideiq; q̄ externa bona opa quātūcūq; s̄a
ctāq; vulg⁹ theologorū opa fidei existimat.

iiij Baptisati spiritu & aqua tribulationis: vere sunt

baptisati.

▼ Verbum Christi. Nisi quis renatus fuerit ex aqua & spiritu sancto, vbertim & plene debet intelligi, vt nō solū elementarē aquam sed etiā allegoricam hoc est tribulationem quam multæ scripturæ aquam vocant, accipias.

vj Tribulatio spiritualis, sacramentum est.

vij Sancti afflictionibus attenuati, licet interim se alienatos a dei gratia putent, dicantq; Non tamē sunt omnino a deo derelicti, sed domin⁹ est cū eis

viii Dolor & sensus alienati a sanctis dei, aut abscessi spiritus a deo consistit in magnificationis diuinæ carentia inq; defectu sacrificij, laudis, gaudijq; matutini, in conscientia infirmitatis, & peccatorum recordatione.

ix Vtile & necessarium est prædestinationem scire.

x Primo, quia in prædestinationis abisso moriūtur opera, & fides suspirat.

xj Secundo: nobilissimā abnegationis nostri virtus nascitur.

xij Tertio Quod iudicij friuoli & temerarij, quo nō nulli temere pronuntiant, hunc esse filium promissionis, illū vero pditionis, extunditur acumē

xiiij Quarto prædestinationis perpensatio, correptores placat & mitigat, facitq; eos tranquille & placide abiectos reducere, contractos alligare, infirmos consolidare & fortes custodire.

xiiij Quinto: Prædestinationis notio, in diuinæ voluntatis profunditatem ducit, atq; in ea rebellem hominum voluntatem absorbet.

- xv Hoies p̄destinationis scientia formati, quę bona in diuinis oculis sunt, repugnante carne voluntario spiritu subeunt, etiam si amata sunt in humano conspectu.
- xvj Augustinus hęc autoritatem Ioã. vj. Omne qđ dedit mihi pater non perdam ex eo: pro certitudine p̄destinatorum p̄manentium, forte & petulanter traxit, quanq̄ alię sunt autoritates augustinianum sensum roborantes.
- xvij Nisi circũstãtia scripturę afferatur Augustin⁹
- xviij Deus ob futura opera non p̄destinat.
- xix Si Ecclesia sciret vasa perditionis, in contumeliã facta non oraret pro eis.
- xx Orationes iustorum tantum p̄destinatis sunt salubres ad vitam ęternam.
- xxj Animę fidelium defunctorum sunt in p̄destinatorum Ecclesia.
- xxij P̄lati, pastores ouium, ad scripturarum interpretationem publicis officijs astringuntur.
- xxiij Omnes queq; patres familias ad p̄dicandum familiarib⁹ suis dei verbum sunt obnoxij, priuato tamen officio.
- xxiiij Melius ẽ orare vnũ psalmũ mēte & cũ intellectu q̄ centũ in spũ & plausu vocis absq; intelligētia.
- xxv Melius ergo vacare intellectui sacrarum literę q̄ in ecclesia cantare, & longos nocturnos, dentium stridore, & sibilo labiorum legere.
- xxvj Rectius ergo illi regnum dei quęrunt, qui verbũ dei primo diligenti lectione scrutantur, q̄ illi qui mane orationes legunt & nihil intelligunt

xxvij Reipublicæ Christianæ interest consecrationis
verba in missa circumstantibus audiri atque intelligi.

xxviii Vtile foret si missarum verba ubique locorum ma-
terna lingua canerentur scilicet apud ungaros unga-
rice, apud Alemanos alemanice, apud Polonos po-
lonice. &c. & omnia clara & sonora voce legerentur.

xxix Deus peccata, quæ pene sunt precedentium pec-
catorum, non solum permittit & patienter, sed
etiam autoritative & potenter facit.

xxx Stultum est quempiam dubitare de fide sua

xxxj Opera infidelium sunt peccata.

xxxij Sunt qui dicunt indulgentias non prodesse, Nos
autem miramur cur id dicere audeant, quoniam sonitus
cæpanarum (quibus ad ecclesiam vocatur populus presbit

xxxij Nisi quod in altero minus suppositionis offenditur
Conclusiones decem & sex de diuinæ gra-
tiæ comparatione. D. Martini Lutheri.

j An homo interior in vetustate ex parte perma-
nens possit exterior censerī.

ij Exterior, an homo interioris hominis similitu-
dinem habeat.

iiij Exterior an aliquo pacto interior fieri possit

iiij An interior absque exteriori valeat finali saluari.

j Conclusio. Est impossibile quod homo absque gratia
iustificante cogitet bonum.

ij Auctoritas pauli non quod volo bonum facio pro-
cedit de eo qui spiritalis est.

iiij Bonum de quo theologus loquitur, est bonum dei
non hominis.

iiij Non multum ab heresi sapiunt asserentes mediū

D. iiij.

- quoddam esse inter naturalia & iustificātia bona quibus aliqui tamen boni theologice dicuntur.
- i Mecū in scriptura ex psona dei platū fere deivirtutem instrumentalem nostram actiōē atq; infirmitatem donat.
- ij Itaq; deum efficere, agere, pellere nos autem obedire, agi, impelli.
- iiij Mecū ex psona hoiem elatū, accessorie, copulat, sed aliquāto diuersi^o acōi hoim loquēdi assuetu
- iiij Quāq; apud Paulū, i. Cor. xv. greca hęc (dine .i. q̄ mecū scilicet grā operatur nihil iauent theologos paruorū logicaliū, sed optime sensum Aplī emēdatū reddāt tñ exemplaria illa quę habentī .i. quę in vel ad me profecta est, scilicet operatur ad genuinam Pauli voluntatem propius accedūt.
- i Gratia habitualis (nisi ostendatur textus catholicus) plane figmentum est.
- ij Plures. n. scripturę conmittuntur demonstrare gratiam esse diuinum fauorem, q̄ & ipse deus est.
- iiij Neq; tamen inficias ibimus aspiciēte terram deo effluere inde operationum flumen.
- iiij Tāetsi scripturas aliquot legimus, fidē quasi p^opagatricem operum pingentes deum tamen esse vnum authorem defendi potest.

Decem & octo conclusiones de fidei & sacramentorum iustificatione. D. P. Melanthonis

- i Iustificationis principium est per fidem.
- ij Fidei charitas opus est.
- iiij Ficticiū est de formata & informi fide discrimen
- iiij Nā iformis fides, q̄ vocāt, nō ē fides s; fallax opinio

- v Necessario enim fides charitas sequitur.
- vj Dei opera sunt, non naturæ fides & charitas.
- vij Siq̄dē sabbatū & absoluta libertas xp̄ianismus est
- viii Cōsequit̄ nō esse penitētiæ p̄tem satisfactiōnē
- ix Cōsequit̄ itē nullū eē i xp̄ianissimo externū sa-
- x Ergo missa non est sacrificium. (sacrificium.
- xj Nec eiusmodi opus est missa, cuius fructus in al-
- terum vulgari possit.
- xij Perinde atq; baptismus non prodest nisi ei qui la-
- uatur, nec missa prodest nisi vescenti.
- xiii Sicut enim baptismus, ita & missa sacramētale si-
- gnum est quo dñs testatur remissionem peccato-
- rum donatam esse.
- xiiii Quia summa iustificationis nostrę fides est nul-
- lum opus meritorium dici potest.
- xv Adeoq; oīa hominum opera sunt vere peccata.
- xvj Si quidem pariter omnibus christianis claves da-
- te sunt, nō pōt petri primat⁹ iure diuino adseri.
- xvij Quam finxit Aristoteles beatitudinis formam
- eam non modo cum Christiana doctrina, sed ne cū
- communī quidem hominum sensu conuenit.
- xviii Satius ergo erat beatitudinis & similitum locorū
- rōnem e sacris literis, adeoq; e fontibus petere,
- quam indoctis gnauissimi Sophistæ nugis

Conclusiones duodecim de Legis non fur-

tum facies, impletione & testamentorum lega-

tione altatum, & missarum fundatione. Legis

hui⁹, nō facies furtū, impletio literalis nihil p̄ter discipu-

lā quandā ē, q̄ iustos nō corā deo s; corā hoibus facit.

Multi sunt fures, qui tamen nihil alieni vnq̄ do-

mino inuito abstulerunt.

- iiij Lex ista / sicut & alie diuine / impossibile nobis p̄cipit
- iiij Quæ lex / & si negatiua esse censeatur, non tamē impletur absq; illa affirmatiua, scilicet Quecūq; vultis vt vobis faciant homines, & vos facite illis.
- v Quam regulā, si quis in diuitiarum seu tēporaliū dispensatione seruauerit ob villicationem apud dominum suum haud diffamabitur.
- vj Hanc regulā an imitēturg fratri nō nisi in extrema necessitate succurrēdū fore cēsent, ip̄uideāt
- vij Neesse illud sc̄tissimi ioānis, nō aliūde, p̄terq̄ ex dicto illo xp̄i, quecūq; vultis &c. est metiēdū.
- viii Hanc regulam timendum eos non seruare qui neglectis sanctis viuīs egentibus, tandem morituri nescio quas memorias aut quæ altaria, & cetera id genus a deo minime p̄cepta, sua (vt aiunt) vltima voluntate fundare volunt.
- ix Si melius esset t̄palia hic parta labore ac sudore aut quouis modo alio cumulata, distribuere seu relinq̄re testamēto, etiā ad pias causas quā inuita egentibus dispensare. diuo Aug. non deberet dari laudī q̄ testamentum nullum fecerit &c.
- x Videbūt & isti quo pacto sibi amicos de iniquitate māmona fecerint, qui tot ecclesiastica possederunt beneficia, vnde quinq; octo, decē vel pluribus, qui al̄s egere coacti sunt, p̄videri potuissent
- xj Nec isti amicos sibi de māmona iniquitatis facere vidēt q̄bus alea plus p̄dit, q̄ i pauperes disp̄setur.
- xij Ois ludus, ex cupiditate ortum habens, est cōtra charitatem. Iactemus cogitatū n̄m super d̄m, & ip̄se nos enutriet Christus in eternum regnat

De promulgatione legis & eius causa Con-
clusiones decem.

- i Pater coeli & terræ dimisit filium in carnem.
- ij Quem vt nobis commendaret voluit nostram no-
bis infirmitatem ob oculos ponere.
- iiij Ideoq; data est lex.
- iiij Quæ peccatum non tollit, sed auget
- v Vt abundante iniquitate, abundaret & gratia
- vj Lex omnes homines peccati reos facit, domina-
tur vt tyrannus.
- vij Hoc dominium & hunc creatum tollit Christus
citra nostra merita.
- viiij Iustitia itaq; nostra est gratuita dei beneficentia
qua condat peccatum propter nomen suum.
- ix Proinde spiritus nihil plane est hominis, sed dif-
fusa i cordibus nr̄is per Iesum Cr̄istum charitas.
- x Caro vero quicquid est extra spiritum, quocun-
q; censeatur nomine.

De perfectione Christianæ vitæ & operi-
bus supererogationis. Conclusiones octo

- i Summa perfectio Christianæ vitæ quæ maior ef-
se non potest mandata dei obseruare.
- ij Consilia sunt mediæ & vitæ quibus ad obseruantia
preceptorum peruenitur.
- iiij Falsæ itaq; docent & impie qui dicunt consilia ef-
se opera supererogationis.
- iiij Cum nulla talia opera sunt nec esse possunt.
- v Eo q̄ obseruantia preceptorum & necessariorum
ad salutem naturæ sit impossibis.
- vj Vt deum diligere super omnianaturæ est simpli

citer impossibile.

vij **T**imor enim seruilis iniusto semper manet licet
quotidie vt exterior homo diminuatur.

viiij **I**ste timor non est timor domini qui est initium
sapientiae, sed timor naturae.

De peccatorum remissione. Conclu. tres.

i **I**n peccatorum remissionem ministerium suum
exhibent homines non ius alicuius potestatis
exercent

ii **N**on quia non potest per seipsum dominus omnia
facere. Sed vt discamus extra societatis Christi
stianae consortium salutem prodesse non posse.

iiij **N**on potest aliquis intra Ecclesiam catholicam re
cte credens, beneq; viuēs alieno vnq; maculari pec
cato. Si cuiq; peccanti nec consensionem prebeat
nec fauorem.

Quaestio theologica cum quatuor conclusionibus
de sacramentis nouae legis.

Vtrum, Sūmus verusq; magister: qui omni ver
bo mundare potuit, Cōgrue leprosos ad sacerdo
tes vt sese eis ostenderēt miserit.

Conclusio

i **C**hristus non incongrue ad legales sacerdotes le
prosos mundandos misit.

ii **Q**ui sacramenta no. le. (quibus nullam super na
turalem virtutem indidit) salubriter instituit

Corollarium.

iiij **S**icut igitur in realibus, diuersis insignijs, diuersa
inuestiuntur personarum officia.

iiij **I**ta quoq; gratiarum diuisiones alijs & alijs sunt

collate sacramentis non vt gratiam efficientia / sed
tantum dei assistentia.

M. I. D. Viltkercheū.

De diuini nominis imploratione.

Clauiger coeli sanctus Petrus ad Christū sal-
uatorem nostrum dixerit recte.

Vtrū Per totam noctem laborauimus & nihil coepi-
mus: sed in nomine tuo laxabo rete.

Conclusio.

Quicumq; sua invita multum cupit fructificare
Omnia sua opera in dulcissimo nomine Iesu de-
bet inchoare.

Corollarium

Opera ista nunq̄ bonum sortiuntur exitum

Quæ sine diuini nominis imploratione accepe-
runt inisium.

G. E. D. S.

1862811

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher.]